

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor de Gravenhage per 3 maanden f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks 5.50.

WOENSDAG 21 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondent M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE

Van één tot zes regels.
Voor elken regel meer.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelrecht daaronder begrepen.

Het verval der Marine.

Het aandeel, dat de heer BAUD heeft gehad in de voorname oorzaak (zooals de „Commissie voor het zeewezen van den Staat“ verklaart) tot het verval onzer Marine, werd in ons eerste artikel aangewezen; nu volgt een tijdvak van ruim zeven jaren, dat met het jaar 1842 een aanvang neemt en waaromtrent wij de meest interessante bijzonderheden bezitten in „het derde gedeelte der biographie“ van den overleden vice-admiraal RIJK, door hem zelve beschreven (1). Wat daar is ter neder gesteld, de verklaringen, die daar zijn afgelegd: niemand zal ze voorzeker wraken, nu het graf den braven man omsluit en, bij diens leven, de waarheid van 't geen hij openbaarde door niemand werd aangetast.

Bereids bij het optreden van den heer RIJK (3 Junij 1842) verklaarde hij: „dat reeds sedert jaren voor het departement van Marine een eindcijfer was aangewezen, ongewone redigdig aan 't geen daarvoor werd vereischt, wanneer men in aanmerking neemt onze uitgestrekte koloniën en bloeienden handel; het gevolg was dan ook uitputting van de magazijnen, zonder wederaanvulling, vertraging in den aan- en afbouw van schepen, en het niet moeite onderhouden van eene achtevee zee-magt, die ter nauwernood in de behoefte van het oogenblik kon voorzien en de mogelijkheid benam, om zich behoorlijk voor te bereiden voor gebeurtenissen, die de toekomst wellicht kon doen geboren worden.“ (2) Aldus was de toestand der Marine in 1842; de heer RIJK verborg dien niet. En in den Ministerraad en in de Kamer legde hij dien toestand onbewimpeld en herhaaldelijk bloot, gelijk wij later zullen zien. Reeds voor dertien jaren werd verklaard, „dat onze Marine reeds voor jaren“ in verval was. Toen bestond de meerderheid der Kamer uit mannen, waarvan de meesten ons aan de Vertegenwoordigers, die onder de April-vlag zijn verschenen, herinneren; toen bestonden de opvolgende Ministerien uit personen, wier politiek men nu zoo gaarne ter sluk zou wenschen binnen te voeren, en wier politiek inderdaad reeds op nieuw de heerschappij tracht te voeren. Hebben en Regeringen en Kamers van die tijden, toen ze vernamen wat in 1854 werd herhaald, iets gedaan om dien toestand te verbeteren? Het tegendeel is waar. Ofschoon toen met meer magts bekleed dan tegenwoordig, werd niet alleen aan geene verbetering gedacht: de hand werd aan verdere slooping geleend, zoodat van jaar tot jaar de Marine al meer en meer achteruitging.

Dat zal de „biographie“ van den heer RIJK ons op eene allertreffendste wijze leeren; men zal, door kennismaking met toestanden en personen, een andere opinie opvatten omtrent de ware oorzaken van het verval onzer Marine.

Reeds in Augustus 1842 had de heer RIJK zijne begrooting voor de jaren 1844 en 1845 voltooid en aan den Minister van Finantien (den heer ROCHUSSEN) ingezonden: die begrooting vertegenwoordigde een cijfer van f 5.756.362.67 (3). Zij had echter, evenmin als de overige budgetten, eenige kans van aanneming, zoo niet, volgens het verlangen der Tweede Kamer, minstens twee millioenen, over al de hoofdstukken verdeeld, bezuinigd werden. Ingevolge dit verlangen werd, in den Kabinets-raad, den heer RIJK gevraagd: „welk cijfer op zijn budget verminderd kon worden?“ Zijn antwoord was: „niets, wanneer hij de bevoegdheid eenigzins zou uitbreiden, om te voldoen aan het; voorgeschrevene bij den lastbrief zijner benoeming.“ (4). Intusschen moest de heer RIJK zwichten,

Niet hij, maar de meerderheid in den Kabinets-raad bepaalde de som, die op het budget van Marine moest vermindert worden, en drie tonnen gouds.“ (5) Aan deze vermindering nam de heer ROCHUSSEN, als Minister van Finantien, deel, en de heer VAN HALL, als Minister van Justitie; kort daarop werd eerstgenoemde door den heer VAN DER HEIM VAN DUVENDIJKJE vervangen, die op 23 September weder plaats maakte voor den heer VAN HALL.

De aandrang, welke van de zijde der toenmalige Tweede Kamer tot vermindering van het cijfer voor Marine was gekomen, werd inmiddels door den heer RIJK met eene uitvoerige Memorie, op 30 Aug. 1843, in comité generaal beantwoord. In dat stuk (6) verklaarde de Minister herhaaldelijk, dat niet slechts verdere bezuiniging onze Marine ten gronde zoude rigten, maar dat dit ook het geval zou zijn, bijaldien er niet jaarlijks meer werd gegeven. Ondanks de vermindering van drie tonnen gouds, waardoor het cijfer voor de Marine gedaald was tot f 5.456.362.67, werd het hoofdstuk evenwel (omdat het nog te hoog was opgevoerd) met 34 tegen 22 stemmen verworpen. De geheele discussie liep „binnen een half uur“ af en roept de heer RIJK niet zonder bitterheid uit: — „dat in eene Kamer van Nederlandsche Vertegenwoordigers, waar men telkens van belangstelling in de Marine hoorde gewagen, waar men de namen van DE RIJK, TRAMP en TRAMP zoo dikwerf hoorde weergalmen!“ (7) Die stemming voegt de overleden Minister er later bij: „kan ten blijke strekken, hoe luchtig men over het geheele hoofdstuk is heen gelopen, en wat er van is, wanneer men het wil doen gelden, dat de Vertegenwoordiging nog altoos een bijzonder belang in de Marine stelde.“ (8)

Wij zijn er verre van af, om onvoorwaardelijk, althans op gronden, door den heer RIJK aangevoerd, de verwerping van het budget voor Marine destijds te veroordeelen. Voorzeker bestonden er toen onderscheidene redenen, (die van finantiëlen aard niet 't minst van gewigt), die daartoe geleid konden hebben. Maar waarop wij prijs stellen als historisch feit te constateren, is, dat in 1843, ook na eene vermindering van drie ton, het budget voor Marine, ten bedrage van 5 millioen en ruim vier ton, als te hoog verworpen werd; dat zulks geschiedde ondanks de officiële verklaring van den slechten toestand, waarin die Marine zich bevond. Wij wenschen dat te constateren, omdat daaruit blijkt, dat het verval onzer Marine dagteekent reeds vóór dat zelfs aan eene Grondwets-herziening gedacht werd en dat de middelen tot herstel reeds in 1843 door de Kamer werden geweigerd.

Opmerkelijk, in verband met de discussiën, die in December jl. over Oorlog en Marine gevoerd werden, is de omstandigheid, waarvan de heer RIJK bij diezelfde gelegenheid gewaagt. Zij is deze, dat het budget voor het Departement van Oorlog onder zonderlinge antecedenten werd aangenomen. „Men had zich zoodanig over het hooge cijfer daarvan uitgelaten,“ — zegt de heer RIJK — „dat het algemeen gevoelen was, dat nimmer zou doorgaan. Intusschen was men over Marine zoo ligtvaardig heengelopen; over Oorlog voerden niet minder dan 25 redenaars het woord en daaronder 15 vóór, terwijl bij Marine geen enkel lid vóór had gesproken; en het einde was dan ook, dat het hoofdstuk, waarover zoo in als buiten de Kamer, zoo luide kreten waren aangeheven, toen het op stemmen aankwam, met 44 tegen 13 stemmen werd aangenomen (9).“ Is het niet, alsof men de schets las van de discussiën over Oorlog in December 1854 gevoerd? Ook toen dacht niemand aan de mogelijkheid van de aanneming eener begrooting, die onze nationale krachten in gewone tijden zoo zeer te boven gaat;

Oorlog werd evenwel gaaf aangenomen. Omtrent het verschijnsel in 1843 geeft de heer RIJK ons, op eene andere plaats, eenige opheldering, wanneer hij zegt: „Men kende de voorzieting der Koning, Willem III, toen der eerste veldheeren van zijn tijd; over het heer had (10).“ Wat is de reden geweest, in 1854, dat men voor Oorlog meer besteedde dan in gewone tijden kon geacht worden raadzaam te zijn, en dat meerdere niet veeleer voor het herstel der Marine besteedde? Wij zullen het antwoord op die vraag, schuldig blijven; maar het komt ons voor, dat in 1854, zoowel als in 1843, niet altijd uitsluitend het belang des lands boven alle andere belangen of sympathiën schijnt gesteld te zijn. Zonder tegenspraak, meenen wij, is toch het feit, dat het algemeen belang in ons land veel meer de ontwikkeling der Marine dan die van het leger vordert.

In een volgend artikel gaan wij na, in welke ruime mate de heer VAN HALL tot de vermindering der uitgaven voor de Marine heeft medegewerkt.

(10) Bl. 632.

In het Tijdschrift voor de registratie, het notarisambt, het hypotheekwezen en de regten van zegel, griffie en successie, leest men:

„AANSTELLING en eedsaflegging. De acte van beëdiging van eenen rijksbeambte in de hoedanigheid van eene andere, tevens aan hem opgedragen, onbezoldigde rijksbediening, is vrij van regt van registratie. Koninklijk besluit van 2 Mei 1833, no. 33. Dit is ook toegepast op een gemeente-beambte, beëdigd in eene andere, hem tevens opgedragen, onbezoldigde, gemeentelijke bediening, bij Sol. van 12 Augustus 1853, no. 43.

„NB. Ongeoorloofde usurpatie van het Koninklijk gezag, wet en Grondwetschennis. Hier was een Koninklijk besluit even noodig als vroeger.“

En verder: „Gemeente-besturen. Gemeente-ontvangers. Kwitantien, door gemeente-besturen afgegeven, voor betaalde koop- en pachtpenningen, recognitiën, renten, cijnsen, enz.

„Die stukken kunnen, op zegel van 15 centen, worden gesteld, en het er voor gehouden worden, dat die inkomsten gelijk staan met de plaatselijke belastingen, bedoeld in art. 13, 3de al., no. 4, der wet van 3 October 1843. Res. D. F. 21 April 1854, no. 27. Per. W. 1/1854, pag. 186.

„NB. In plaats van de wet te schenden, had men een Koninklijk besluit voor die vrijstelling moeten voordragen, maar men vergist liever het Koninklijk gezag, om willekeur uit te oefenen. De wet reserveert de magt om zoo iets te doen aan den Koning, bij art. 144 der wet van 3 October 1843.“

Wij nemen het zoo erg niet op als het Tijdschrift, maar vragen toch, of de hier bedoelde handelingen zijn overeenkomstig het programma van 26 April 1853 en de aanvallen, door het tegenwoordige Ministerie tegen het vorige, met betrekking tot het gezag des Konings, gedaan?

Ds. M. F. Niermeijer, predikant te Ossendrecht, betoogt in de Fakkel, dat de Minister van Justitie, in de zitting van de Tweede Kamer van 1 December 1854:

- 1o. onwaarheid sprak;
 - 2o. alle gezond verstand in het aangezicht sloeg;
 - 3o. zich zelven lijfregt tegensprak;
 - 4o. tot onzin yerviel;
 - 5o. een beginsel verkondigde, verderfelijk voor de maatschappij;
 - 6o. in het schenden van zijn eed en plicht volhardde.
- Het wil nog al wat zeggen!!

(1) Het bestuur der Marine, onder den schoutbij-nacht, vice-admiraal J. C. Rijk, gedurende het tijdvak van 3 Junij 1842 tot 15 Sept. 1849, toegelicht door J. C. Rijk (1851). — Te vinden in: TINDAL en SWART, Verhandelingszaken betrekkelijk het zeewezen enz. Jaarg. 1851.

(4) bl. 632.
(5) bl. 632.
(6) Bl. 594—631.
(7) Bl. 635.
(8) Bl. 639.
(9) Bl. 645.

ALGEMEEN OVERZICHT

Reeds gister deelden wij mede, dat het sluiten eener overeenkomst tusschen Pruisen en de Westelinge mogendheden thans een zekere zaak schijnt te zijn. Onzeker en onbekend is het echter nog wat die overeenkomst zal behelzen. Is het een verdrag? Zal Pruisen daarin formele verbintenissen tegen Rusland op zich nemen. Geht het ook een verdrag in aard en strekking overeenkomende met het tractaat van 2 December of gaat het verder? Wij gelooven dat het raadzamer is, verdere ophelderingen af te wachten, die thans niet lang achterwege kunnen blijven, dan zich in gewaagde gissingen te verdiepen.

De zekerheid omtrent het hoofdpunt, de overeenstemming tusschen de kabinetten van Berlijn, Parijs en Londen, is op zich zelve reeds een bericht, dat belangrijk genoeg is om verdere bijzonderheden geduldig af te wachten.

Wij spraken gister van de maatregelen door lord Palmerston aangewezen, welke reeds door het nieuwe kabinet genomen zijn om zich omtrent den waren toestand van zaken te vergewissen, en te herstellen wat voor verbetering vatbaar is. Die maatregelen komen hoofdzakelijk hierop neder: benoeming van een hoofd van het algemeen etat-major; de oprigting van eene bijzondere transportdienst op groote schaal; hervorming in het commissariaat-generaal; reorganisatie der gezondheidsdienst; de lievegodheid om personen in te lijven, die een weinig ouder zijn dan voor een korter tijd dan bepaald is bij de wetten, welke thans van kracht zijn.

Maar deze en dergelijke maatregelen, welke reeds voortzen werden, schijnen de oppositie niet te kunnen bewegen om afstand te doen van de enquête, welke de melk-boek heeft uitgeloofd. De heer B. Israël vindt daarin eene reden te meer om te volharderen.

Nu wij reeds zulke schone vruchten van eene enkele stemming tot het instellen eener enquête plukken, riep hij uit, wat zal de enquête zelve dan met opleveren? Wat men er van verkrijgen zal is de omverwerping van een gebouw, dat in de laatste tijden reeds geheel ondermijnd is en dat ieder in Engeland juist moest helpen onderschragen.

In dezelfde zitting van het Lagerhuis, waarin deze verklaringen gegeven werden, drukte lord Palmerston den wensch uit, dat men tot een eervolten vrede mogt geraken. Om veler mond speelde een glimlach toen deze verklaring vernomen werd, bij de gedachte aan de ultra oorlogzuchtige antecedenten van lord Palmerston.

Het laatste gedeelte der zitting was gewijd aan de bevestiging over de begroting van Marins. Bij die gelegenheid verklaarde zich de eerste lord van de Admiraliteit omtrent de vreesde reorganisatie, welke onlangs, na een diner, door de Admiraliteit bevestigd was van de vloot in de Baltische zee, werd uitgesproken. Sir James Graham heeft zich omtrent deze redevoering uitgelaten in bewoordingen, die het kenmerk droegen van 's mans edelaardige gevoelens en standvastigheid. Hij zeide, o. a., in geene debatten te willen treden of mededeelingen te zullen doen van correspondenten, waarvan de bekendmaking schadelijk voor het land zou kunnen zijn.

Wat de begroting betreft: uit de beraadslagingen daarop omtrent is gebleken, dat er bij den volgenden valtoez een enkel zeilschip zal worden geboezigd en dat de Admiraliteit tegen dien tijd op 100 stoomkanonboeien hoopt te kunnen rekenen.

Sir James Graham heeft der kamer eindelijk medegedeeld, dat er een verdrag met Japan gesloten is door den admiraal Strling, onder zijne verantwoordelijkheid; maar waaraan de regering haar zegel nog niet heeft kunnen hechten.

Denzelfden dag zijn ook in het Lagerhuis enige woorden gewisseld over de oorlogs aangelegenheden. De nieuwe minister van oorlog, lord Pannure, bracht bij die gelegenheid veel lof toe aan zijn voorganger den Hertog van New-Castle wegens diens pogingen om het departement van oorlog goed te organiseren.

Reeds gister hebben wij medegedeeld, dat de Keizer van Rusland eene algemeene wapening der militia heeft bevolgd.

De Keizer zegt niettemin, dat de wensch, om zonder strijd een waakhorg te erlangen voor de regten der Christenen in het Oosten, hem hebben doen besluiten, in onderhandeling te treden.

In Engeland en Frankrijk beschouwt men dezen maatregel ook niet van dien aard, dat daardoor alle kans op vrede zou worden uitgesloten.

De tijdingen uit de Krim-Rijden zeer gunstig.

De Montevideo bevelst: berichten uit Pera van den 8sten. Het weder was fraai en de zuidelijke winden begunstigden de aankomst der schepen.

Hetzelfde blad deelt ook nog berichten mede uit Pera van 5 dagen lateren datum dan de bovengemelde, volgens welke de Russen te vergeefs hadden getracht, Eupatoria te veroveren.

Te St. Petersburg is eene ukase uitgevaardigd, waarbij de werking van het burgerlijk wetboek voor de militaire en alle burgerlijke ambtenaren van Russische troepen te land en van de marine wordt opgeheven, welke ukase op voet van oorlog zijn.

De zitting van den Duitschen rijksdag van 15 Januarij was voornamelijk gewijd aan een rapport van de militaire commissie, ten aanzien der in 1853 gedane inspectien der militaire contingenten.

In de Cortes volgen vele amendementen elkander op, niet omtrent de vrijheid van godsdienst, maar ten aanzien der godsdienstige verdraagzaamheid. Die van de heeren Ruiz, Pons, Montesinos en Corradi, waarvan men het lot

kent, zijn door nog twee nieuwe gevolgd, welke in de zitting van den 12 werden aangeboden. De eerste van den heer Levane, vraagt voor de vreemdelingen in Spanje dezelfde regten, welke de Spanjaarden in de respectieve landen van die vreemdelingen genieten. Dit amendement is met 125 tegen 102 stemmen verworpen. Het tweede is van den heer Degollida, waarbij gevraagd wordt de uitoefening van alle godsdiensten in de steden, waarvan de bevolking 70,000 zielen te boven gaat. De uitslag der stemming daaromtrent is nog niet bekend.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DINGSdag 20 FEBRUARIJ.

Aan de orde is 't eerst het nemen van eene beslissing over het gister aangehouden voorstel van den heer van Huëvell, om een adres over Herv. kerkelijke aangelegenheden te verzenden naar den betrokken Minister tot het geven van inlichtingen; omdat de zaak, in dat adres ter sprake gebragt, bij de discussie over het Vide hoofdstuk behandeld is en de Minister beloofd had, haar nader te onderzoeken.

De heer SANDER, lid der commissie voor de verzoekschriften, beaamt 't geen de vorige Spr. zegt; en verklaart dat de commissie zich met het gedane voorstel vereenigt. Dienovereenkomstig wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting der discussie over het wetsontwerp, regende de ministeriële verantwoordelijkheid en wel over art. 3 en de zes daarop voorgestelde amendementen.

De heer THORBECKE zal in de eerste plaats spreken over het artikel in het algemeen en daarna over de amendementen, in tegenstelling van het stelsel, gisteren door den minister verdedigd. Wat het eerste punt betreft doet hij kennen wat hij verlangt en waarin het artikel te kort schiet. Hij verlangt niet, dat de verantwoordelijkheid zich over het geheele politieke gebied der werkzaamheden van den minister uitstrekke. Hij wil aannemen dat eene wet op dit oogenblik niet verder kan gaan dan de thans aanhangige, dat is eene vergelijking van ministeriële daden met geschreven bepalingen der Grondwet en andere wetten. Hij wil zich voor een oogenblik daarmede vergenoegen, schoon het niet van bedenking en moeilijkheid is vrij te pleiten. Maar hij vraagt, als rede voor zijne herusting, waar vindt hij den regter die uitspraak zou doen? Dat zou zijn de Hooge Raad, maar die kan niet over politieke zaken oordeelen, waardoor onbeschreven belangen of regten zouden worden gekrenkt. Hij laakt het dus niet, dat deze wet niet verder gaat dan het bestraffen van daden in beschreven wetten. De Regering heeft gezegd, dat er in deze wet geen sprake kan zijn van staatkundige verantwoordelijkheid, want deze lost zich in goed- of afkeuring op. Maar hij vraagt, welke werking kan die afkeuring in zake van parlementaire verantwoordelijkheid hebben? Ja, als men eene reeks van daden of het politiek karakter van een minister wil afkeuren, dan kan men de begroting afstemmen; maar is het wenschelijk, dat die weg zonder gemakkelijk worde gemaakt? Moet men niet zooveel mogelijk den stroom binnen zijne bedding houden? Als men van die uiterste middelen gebruik maakt, wreekt men dan niet de publieke zaak op den persoon des ministers? Van waar komt het, dat in meest alle landen zooveel traagheid aan den dag gelegd wordt in het tot stand brengen van zoodanige wet als hier nu in beraadslaging is? Z. i. is eene der redenen daarvan, dat men vreesde, dat door eens zeer krachtig strafwet, de parlementaire verantwoordelijkheid zou verzwakken. Hier echter vindt het omgekeerde plaats. Hier laat men aan de verantwoordelijkheid van den strafregter te weinig over, terwijl de parlementaire verantwoordelijkheid te groot zou blijven.

Ten andere meent spreker, dat de minister zich te zeer heeft laten leiden door vrees voor misbruiken, die van deze strafregterlijke verantwoordelijkheid zouden kunnen gemaakt worden. Die vrees komt hem overdreven voor, omdat een geding tegen een minister de algemeene belangstelling zal opwekken en eene ongegronde aanklachte de triumf zou zijn voor een vervolgd minister. De minister heeft te veel hartstogtelijke partijzuchtige vervolging geleverd. En dat is niet het land. Maar al neemt men eens aan, dat dit de vrees zou zijn, is het dan niet beter den weg af te openen voor een geregeld regterlijk onderzoek, een weg, waarop juist die partijzuchtige vervolging zal worden beschaamd? De vrees voor misbruiken heeft den minister ook over het hoofd doen zien, dat de strafwet vooral eene krachtige waarschuwing zijn moet. Ook hier is het noodig, dat de wet zoo zij, dat zij zoo min mogelijk in toepassing worde gebragt.

Hij wenschte art. 73 der Grondwet, alinea 3, niet te lezen: "regeling en beperking", maar alleen zoo als er staat, "regeling". Hij wenschte de grondwettelijke bepaling niet tegen opzettelijke krenking van wetten toe te passen, maar ook tegen de traagheid van geest en tegen nalatigheid. De Minister heeft gisteren opgemerkt, dat een minister niet verstooken moet worden van hetgeen voor den gewonen burger als regel geldt. Spr. deelt dat gevoelen, maar hij wil ook geene voorregten voor de ministers heeren, die gewone ambtsmisdriften plegen. Hij wil ze niet onttrekken aan de gewone wijze van rechtspleging.

Spr. komt nu tot de beschouwing van de onderdeelen van zijn amendement op art. 3. Het strekt om in af, a

het woord *klaarlijklijk* weg te laten. Al behaalt de minister ook honderdmaal dat woord, het kan nooit verhinderen, dat *klaarlijklijk* enkel subjectief zij. Wat het woord *des bewust* betreft, ook dit moet worden weggelaten, daar bewustheid van de wet, die men schendt, en van de wetenschap, dat men de wet schendt, een voorrecht geeft hoeh allen, die ambtsmisdriften plegen. De gewone voorwaarde voor strafbaarheid is, dat men de wet gekend en den wil gehad heeft, die te overtreden. Er kunnen wel hier en daar uitzonderingen zijn, waarbij het gevorderd wordt, dat men *sciemment* heeft gehandeld, maar dat zijn uitdrukkelijke uitzonderingen, die noodig zijn, omdat dezelfde handeling kon gepleegd zijn, zonder in de strafwet te valen. En waarom zou de algemeene regel, dat men des bewust handelt, voor den minister niet bestaan? Strookt dergelijke onwetendheid met de hoogheid van het ambt? De Minister moet, z. i., niet in een ongunstiger toestand, maar ook in geen gunstiger dan anderen verkeeren. Dat is ook het geval met de poging. Voor zoover poging te pas kan komen, moet z. i. het gewone recht gelden. In den verdere loop zijner rede, wederlegt Spr. de gevolgtrekkingen, gisteren door den Minister uit onderscheidende bepalingen van den Code Penal gemaakt en toont hij aan, dat die voorbeelden of hier niet toepasselijk, of om andere redenen opgenomen zijn, b. v. om het onderscheid aan te toonen tusschen het wanbedrijf met of zonder opzet gepleegd; doch in beide gevallen een wanbedrijf daarstellende.

De heer VAN RAPPAARD zal zich niet inlaten met eene ontleding van de parlementaire of strafregterlijke verantwoordelijkheid. Spr. meent, dat hier alleen twee vragen moeten beantwoord worden: 1o. welke misdrijven moeten worden gestraft? 2o. worden die hehoorlijk omschreven en gestraft in deze wet? Ad Intim acit Spr. het geene vraag meer; want, volgens hem, kan alleen het materiele feit niet worden gestraft; immers zou eene verkerde uitlegging, soms aan eene fiscale wet gegeven, bijv. den Min. van Financiën, aan bestraffing blootstellen. Wat het tweede punt betreft, meent Spr. dat het misdrijf moet hebben het karakter van opzet; omdat zulks in overeenstemming is met onze geheele strafwetgeving, en wordt dit hetoog door vele aanhalingen van artikelen uit het Wetboek van Strafrecht nader aangedrongen. — Wat de voorgedragen amendementen betreft, Spr. verklaart ze minder schadelijk na de aanneming van 't amendement van den heer de Brauw, intusschen kwam hem, in allen gevalle, de reactie van de Regering verre verkieslijker voor.

De heer GOVERNOR gelooft niet, dat er twijfel kan bestaan omtrent de vraag, of ook hier het beginsel moet heerschen, dat opzet in den regel moet zijn: het kenmerk tot strafbaarheid van begane misdrijven. Die vraag wordt door hem bevestigend beantwoord. Hield men aan dat beginsel niet vast: een Minister zou kunnen gestraft worden wegens eene verkeerde ophandeling van de Grondwet, en dat zou de heer THORBECKE, als Minister, wellicht zelf strafbaar hebben kunnen worden volgens eene aldus geredigeerde wet; immers Spr. herinnert, dat er in de Kamer, in der tijd, hevig gestreden was over de al- of niet-grondwettigheid van het genomen besluit omtrent het staats-examen. Spr. put uit dit voorbeeld het bewijs, dat men het materiele feit alleen niet straffen kan; ook bovendien omdat het in strijd is met de algemeene beginselen van onze strafwetgeving. Spr. bestrijdt de amendementen voorts uit twee oop punten: 1o. omdat er menigvouden twijfel is gerezen, of de algemeene beginselen der strafwet wel van toepassing zijn op speciale strafwetten; zoodat Spr. de vermelding van het opzet als zeer noodzakelijk beschouwde; 2o. omdat juist in een vroeger stuk der kamer in 1851, de verklaring was afgelegd, dat alleen het materiele feit voldoende zou zijn om een Minister te straffen, zijnde dat een stelsel, door hem bestreden. Wanneer nu art. 3 werd veranderd, gelijk het nagenoeg vroeger luidde in 1851, dan vreesde Spr. dat daaruit afgeleid zou worden, dat de uitlegging van diep tijd ook nu de overwinning had behaald. — Wat het woord *klaarlijklijk* betreft, Spr. gelooft, dat de Minister het doel niet zal bereiken dat hij zich van dat woord voorstelt; hij ziet in dat woord zelfs iets schadelijks, omdat nu zou kunnen beweerd worden, dat er strijd bestaat tusschen de al of niet-toerekenbaarheid van het opzet met betrekking tot de verschillende misdrijven in de onderscheidende artikelen omschreven. Spr. gelooft dan ook, dat 't woord *klaarlijklijk* moet wegvallen, maar dat men of moet aannemen 't amend. van den heer de Brauw of in de al. a zetten het woord *opzettelijk*. Eindelijk vraagt Spr. waarom men niet dezelfde kenmerken van strafbaarheid voor de Ministers aanneemt als aangenomen zijn voor den Gouverneur-Generaal van Oost-Indië.

De heer VAN GOLTSTEIN wenschte te doen uitkomen het verband tusschen zijne amendementen en het nieuwe artikel door den heer de Brauw voorgesteld. Zijn eerste amend. stond met dat artikel in geen enkel verband; het tweede betrof Spr. erkende, dat bij aanneming daarvan, het noodig zou zijn, het opzet te brengen in de wet, zooals door den Hr. de Brauw was voorgedragen. Overgens trad Spr. in eene beschrijving van de algemeene beschouwingen, die de heer Thorbecke omtrent den amendementen der ministeriële verantwoordelijkheid gevoerd had; Spr. meende dat de, door dezen afgevaardigde voorgedragen leer niet zou zijn toe te passen onder de Grondwet, want onder wij leven. Eindelijk ontwikkelt Spr. zijne zienswijze over het onderwerp, o. a. ook daarop nederkomende, dat een minister enkel op het materiele feit niet kan worden veroordeeld.

De heer VAN ECK komt terug op het, gisteren door hem geopperde bezwaar, en verklaart zich voor de amendementen

van de heeren v. GOLTSTEIN, THORBECKE en DE BRAUW. Het bezwaar komt daarop neder, dat terwijl de Minister in 1849 veel waarde hechtte aan de poging, beweert de Minister thans, dat poging ondenkbaar was. Spr. betoogt uit de onderscheidene alinea's van art. 3, dat er wel degelijk «poging» mogelijk is; want het begin van elke handeling daar genoemd, is eene «poging». Nu wenscht Spr. eene bepaling tegen de poging in de wet te zien gebracht. — Voorts wijst Spr. aan, dat bij art. 38 van het reglement op het beleid der regering van N. Indië, verwezen wordt omtrent de verantwoordelijkheid van den Gouverneur-Generaal, naar de wet, die thans in behandeling is; en intusschen wordt in de aanhangende wetsvoordragt de toen beloofde regeling gevist.

De heer VAN RIEDE ontwikkelt de gronden, op welke hij geleid wordt om te stemmen vóór de amendementen van den hr. Thorbecke. Die gronden bestaan hoofdzakelijk daarin, dat de weglating der woorden van omschrijving noodzakelijk is, om struikelsteenen te voorkomen. Tevens verklaart Spr. aan te nemen 't amendement van den heer de Brauw en die van den heer v. Goltstein, ingeval deze daarin eene kleine verandering zou willen brengen.

De heer DE BRAUW verdedigt uitvoerig de strekking van zijn voorstel, in verband met de op art. 3 voorgedragen amendementen. Spr. betoogt, dat door zijn voorstel alle moeilijkheden zullen worden opgeheven, en dat deze wet kan ook door een der algemeene beginselen onzer strafwetgeving zal beheerscht worden. Spr. vraagt ten slotte, omdat zijn art. al de overige amendementen beheerscht, de prioriteit van zijn voorstel.

De heer STRENS merkt op: 1o. dat hij het tot stand komen van eene wet op het onderwerp verlangt, opdat er eene eindbeslissing kome omtrent een onderwerp, reeds zoo lang in behandeling; 2o. dat hij 't eens is met de regering, dat de staatkundige verantw. niet bij de wet kan gelegd worden; 3o. dat hij, als Minister in 1853, had opgesteld een ontwerp van wet, dat meer praktisch dan theoretisch eenigzins gelijk was aan 't geen nu is voorgedragen. — Wat art. 3 betreft, Spr. meent, dat er tusschen verschil bestaat over de zaak dan over den vorm, de vraag is dus of men, om hetzelfde doel te bereiken, de redactie van de regering moet volgen dan wel die, welke door onderscheiden leden wordt voorgesteld.

Spr. is van meening, dat de amendem. behooren te worden aangenomen. Ten slotte bestrijdt Spr. het gevoelen van den heer van Rappard, dat men eene normale discussie over de uitlegging van eene wet zou kunnen beschouwen als een misdrijf; Spr. acht dit argument minstens overdreven; hij acht zoo iets ondenkbaar.

De heer THORBECKE wederlegt de argumenten, die van verschillende zijden tegen zijne redevoering zijn aangevoerd, en wijst hoofdzakelijk aan, hoe 't van zelf sprak, dat eene materiele daad zonder schuld, zonder opzet, niet kan worden geacht een misdrijf te zijn.

De Minister van Justitie zegt zeer kort te zullen zijn. 1o. Wat het bezwaar betrekkelijk de poging betreft, merkt de Minister op, dat in 't ontwerp van 1849 opgenomen waren alle misdrijven, die door een Minister kunnen worden gepleegd; nu zijn opgenomen enkel de misdrijven, die alleen door den Minister gepleegd kunnen worden.

2o. wat de hoofzaak aangaat heeft de Minister zich dikwerf afgevraagd, of men elkander inderdaad wel verstaat? Het schijnt hem toe, dat er twee verschillende omstandigheden met elkander verward worden: het opzet tot schending en de wetenschap wat gedaan wordt. Immers al weet een Minister zeer goed, wat hij contrasigneert; kan hij daarom zonder opzet eene wet schenden. Er zijn dus twee omstandigheden, geheel van aard verschillend. Alleen dan, wanneer de eerste blijkt, kan van strafbaarheid sprake zijn. De vraag is dus eenvoudig: hoe zal men uitmaken, of de Minister ter goeder trouw, dan wel met opzet misdreven heeft?

3o. Wat de amendementen betreft, verklaart de Minister, dat hij zich daartegen niet verzet, mits 't amendem. van den heer DE BRAUW mede worde aangenomen.

De heer v. GOLTSTEIN verklaart, bij aanneming van 't amendem. van den Heer DE BRAUW, in zijn tweede amendem. te laten het woord «opzettelijk». Op voorstel van den Minister verandert de heer v. GOLTSTEIN zijn amendem. nog in dier voege, dat let. f van art. 3, niet zal veranderen maar alleen het woord «voordurende».

De heer GODEFROI meent, dat het weglaten van 't woord «opzettelijk», juist zou berokkenen, dat de Minister strafbaar werd zonder opzet.

De heer THORBECKE is van meening, dat het veel beter ware, om de amendementen in hèn oorspronkelijk vorm te laten.

De heer v. RAPPARD gelt, dat het amendem. van den heer DE BRAUW eenige wijziging moet ondergaan; de Minister van Justitie wil in 't e. behouden hebben het woord «opzettelijk»; de heer van Hoëvell meent dat het met de andere straffen zou, indien in art. 3 de strafbaarheid bepaald wegens nalatigheid en in art. 4 wegens grove nalatigheid; de heer STRENS kan zich wel aet het oorspronkelijk, niet met het nu gewijzigde amendem. vereenigen; de heer v. GOLTSTEIN handhaaft daarop weder de oorspronkelijke redactie van zijn amendement; de Minister van Justitie wil voor om aan te nemen de voorgedragen amendementen art. a, b, c en d; maar te behouden lett. e en f. Hij in de wet zijn gesteld en dan aan 't slot van 't amendem. van den heer de Brauw aldus wordt: «de hoofden der ministeriële departementen volgens deze wet alleen strafbaar, wanneer de handelingen, die vier eerste alinea's vermeld, met opzet is begaan of het verzuim uit grove nalatigheid is ontstaan.»

De heer DE BRAUW zegt alsnu zijn amendement in te trekken.

De Minister van Justitie stelt vervolgens voor, om nu de verdere discussie te verdragen tot morgen ochtend; en dienovereenkomstig wordt besloten.

Nadat de commissie voor de verzoekschriften eenige rapporten had uitgebragt, gaat de Vergadering uiteen.

Wij ontleenen aan het verslag omtrent de uitvoering der wet tot regeling van het Muntwezen in Nederlandsch Indië tot 31 December 1854, de volgende bijzonderheden:

Na de vaststelling der wet van 1 Mei 1854 (Staatsblad n°. 75) was een der eerste punten van overweging het bepalen van het tijdstip, volgens art. 22, waarop die wet in Indië zou worden afgekondigd en in werking gebracht. Bij Koninklijk besluit van 24 Mei 1854, n°. 64, werd dan ook bepaald, dat de wet tot regeling van het muntwezen van Nederlandsch Indië aldaar zou worden afgekondigd en in werking gebracht op den 1sten September van dat jaar.

Reeds eenige maanden te voren, namelijk bij een publicatie van den Gouverneur-Generaal van 17 Mei 1854, was, naar aanleiding van vroeger gegeven bevelen, bepaald, dat in alle gedeelten van Nederlandsch Indië, acht dagen na de bekendwording dezer publicatie, in elk dier gedeelten de stukken van tien en vijf gulden, vervaardigd naar de wetten van 28 September 1816 en 22 December 1825, zouden ophouden wettig middel van betaling te zijn, doch als negotie-penningen in omloop blijven, en dat gedurende die acht dagen, overal bij 's lands kassen gelegenheid zou worde gegeven tot inwisseling van de nog in omloop zijnde stukken van tien en vijf gulden tegen receipten.

In hoever van die gelegenheid tot verwisseling eenig gebruik is gemaakt is tot dusver niet vernomen. De opgaven omtrent den stand van den agio op de drie hoofdplaatsen van Java in de elf eerste maanden van het jaar 1854, doen vermoeden, dat dit gebruik niet veelvuldig zal zijn geweest.

In afwachting van de voorgenomene maatregelen tot uitvoering van de muntwet, en reeds bij de eerste toezending dier wet, werd de aandacht van den Gouverneur-Generaal bijzonder gevestigd op de noodzakelijkheid om de hoeveelheid der omlopende ruilmiddelen zoo veel mogelijk te beperken. Den Gouverneur-Generaal werd daarom aanbevolen, zorg te dragen dat de Javasche Bank de ditgifte hafer hijtten niet uitbreidde zolang niet een aanzienlijk bedrag receipten zou zijn ingetrokken, en voorts geheel te doen staken de uitgaven van receipten tegen depôt van zilveren specie, die van tijd tot tijd hadden plaats gevonden, wanneer door uitzendingen uit Nederland, tot dekking van het tekort der Indische administratie, meer zilveren specie, in 's lands kassen in Indië voorhanden was dan vereischt werd voor het gebruik in enkele der buitenbezittingen.

Te gelijker tijd werd hij gemagtigd, zoo de gelegenheid zich mogt aanbieden, mits de opgegeven perken van koers, ook hoven de behoefte der Indische administratie, wissels af te geven op het Departement van Koloniën, doch onder verpligting om lidgeen op die wijze hoven de behoefte mogt worden ontvangen, afzonderlijk te deponeren.

De afgegevene wissels hebben tot nog toe nimmer het bedrag overschreden van hetgeen tot dekking van het tekort der Indische administratie vereischt werd; maar evenmin is gebleken, dat reeds behoefte is ontstaan om gebruik te maken van de verleende bevoegdheid tot het doen van meerdere betalingen in specie.

Behalve hetgeen, als gewoonlijk werd uitgezonden, tot gedeeltelijke dekking van het tekort der Indische administratie, is gedurende het afgelopen jaar, uit de middelen, door de wet van 1 Mei 1854 (Staatsblad no. 76) tot herstel van het muntwezen aangewezen, naar Indië verscheept een bedrag van f 10,000,000 in standpenningen en een hieronder nader te omschrijven bedrag aan nieuwe zilveren pasmunt, doch met bepaalden last aan den Gouverneur-Generaal om die specie voorloopig en tot nadere aanschrijving afzonderlijk gedeponeerd te houden, en daarvan inmiddels geen gebruik te maken tot verwisseling van receipten en kopergeld.

Tot voorkoming van vertraging in de uitvoering der muntwet was het wenschelijk, de vervaardiging der nieuwe pasmunt en inzonderheid der koperen munt, die den langsten tijd zou vereischen, zoo veel mogelijk te bespoedigen. Art. 4 der muntwet had de regeling van het gewicht der nieuwe koperen muntstukken voor eene nadere wet overgelaten, en de voordragt dier wet, hoe eenvoudig zij ook schijnen mogt, vereischte vele voorafgaande nasporingen, zowel hier te lande en in Indië, als ook in het buitenland, omdat de kosten van vervaardiging van eene munt, die in verhouding tot andere specien zoo weinig innerlijke waarde heeft, op de uitgaven een zeer grooten invloed uitoefent. Intusschen was reeds in de maand Junij mede de firma D. Uhlhorn te Grovenbroich bij Keulen, die daartoe door het muntcollegie bijzonder was aanbevolen, eene overeenkomst gesloten tot levering van het noodige aantal muntpersen, daar de werktuigen, welke nog waren overgebleven van de voormalige munt te Soerabaya voor eene meer volkomene aanmuntung (in den ring), zooals thans verlangd werd, niet geschikt waren. De eerste aflevering der nieuwe muntpersen moet, ingevolge de overeenkomst, in deze maand plaats hebben. Daar de wetsvoordragt omtrent de koperen pasmunt dezer slagst aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingezonden, zal het overbodig zijn omtrent dit onderwerp hier veel meer bij te voegen. Alleen verdient nog te worden opgemerkt, dat de muntkracht zoodanig is berekend, dat, bij tijdige vaststelling dier wet, met het eind van het jaar 1857 f 6,000,000

aan koper geld zal kunnen zijn aangenomt, waarvan 2½ 3 millioen verondersteld wordt voor de buitenbezittingen voldoende te zijn. Voor gelijdelijke verzending uit Indië herwaarts, aan koper uit de depôts der receipten, zowel om te worden hermunt, als om, na versmelting of verminning, te worden verkocht, zijn in tijds de noodige maatregelen genomen; zoodat een gedeelte van dat koper reeds eersdwaags kan worden verwacht.

Van de zilveren pasmunt waren gewigt, gehalte en beeldenaar in de wet van 1 Mei 1854 (Staatsblad n°. 75) vastgesteld, zoodat geen nadere wetsbepaling noodig was.

Bij het hovenvermeld koninklijk besluit van 3 Junij 1854 (Staatsblad no. 88) werden, ingevolge art. 9 dier wet, de middellijnen dier pasmunt bepaald, en bij een besluit van dienzelfden dag, n°. 57, werd, ingevolge art. 10 der wet, magtiging verleend om te doen aanmunten f 4,000,000 aan stukken van ½ gulden, f 1,000,000 aan stukken van ¼ gulden en f 25,000 aan stukken van 1/10 gulden, te zamen f 5,025,000.

De Nederlandsche bank had zich, op dezerzijdsch verzoek bereid verklaard, het hiertoe vereischte zilver aan het Departement van Koloniën te leveren tegen den prijs, waarvoor zij zilver in den laatsten tijd had gekocht, te weten f 104.65 per Nederlandsch pond en 1/10 per mille makelaars-courtage, met berekening alleen van eene toebate van 1/1000 per cent en om dit zilver op de vereischte gehalte van 1000 te brengen werd aan den Muntmeester afgegeven het koper, afkomstig van eene bij de Munt onderzochte partij duiten en eene reeds te voren uit Indië onthodene hoeveelheid duitenplaatjes, die daar nog uit vroegere jaren in 's lands pakhuisen was overgeblava, en welk bedrag aan koper nog zoa vermeerderd worden met eene inmiddels onthodene hoeveelheid duiten.

De verder vereischte voorbereidende maatregelen werden onder leiding van het Muntcollegie met zooveel spoed genomen, dat, na goedkeuring door den Koning van de proefstukken der 1/10 gulden, reeds op het eind van de maand Julij met de aanmuntung kon worden begonnen, en het gevolg was, dat op het eind van het jaar 1854 reeds waren vervaardigd en grootendeels naar Indië verzonden: 11,460,000 stuks 1/10 gulden, en 3,550,000 stuks 1/10 gulden te zamen vertegenwoordigende eene waarde van f 3,220,000.

De regeling van de belooning voor de vervaardiging dier pasmunt, zoo aan den Muntmeester als aan de muntgezellen toe te kennen, had plaats bij Koninklijk besluit van 28 Oct. 1854, en stelde in de hoofzaak overeen met hetgeen voor de Nederlandsche zilveren pasmunt is vastgesteld en vermeld op is pag. 177 van het Verslag van al het verrigte tot herstel van het Nederlandsche muntwezen door den toenmaligen voorzitter van het Muntcollegie, en tegenwoordigen Minister van Financien, in 1853 uitgegeven.

Voor het Gouvernment zal de aanmuntung dezer f 5,025,000 ongeveer de volgende uitkomst opleveren: Voor 47,486²⁵ Nederlandsche ponden fijn zilver is aan de Nederlandsche Bank betaald f 4,978,135.68; de onkosten van het vervoer van dat zilver naar 's Rijks munt hebben bedragen f 260.25; aan koper tot aanvulling van alligage is of moet worden geleverd door het Departement van Koloniën 17,594⁷⁰ Nederlandsche ponden, die, tegen den prijs voor oud rood van f 1.30 het Nederlandsche pond, kunnen gesteld worden op eene waarde van f 22,872.68; te zamen f 5,001,268.61. Van het gekochte zilver wordt verkregen aan pasmunt f 5,025,000; door den Muntmeester moet worden uitgekeerd eene premie van 15 cents voor elke f 100 en dus over f 5,025,000 f 7,537.50; te zamen f 5,032,537.50. Zoodat ten slotte zal worden verkregen een voordeelig saldo van f 31,268.89.

Hieronder zijn niet begrepen de transportkosten der pasmunt, die uit den aard der zaak de uitgaven moeten verhoogen, en eene som van f 6000, ingevolge een Koninklijk besluit van 30 Junij 1854, n°. 51, aan 's Rijks stempeknijders nitbetaald, die als eene kapitale uitgave moet beschouwd worden en niet uitsluitend ten laste van de tegenwoordige aanmuntung kan worden gebracht.

Ward de levering van het muntmaterieel aan den Muntmeester overgelaten, dan zou het voordeelig saldo alleen zijn geweest de premie van f 7,537.50.

Eindlijk moet nog worden vermeld, dat op voorstel van den Gouverneur-Generaal bij Koninklijk besluit van 10 November 1854, n°. 75, tot uitvoering van art. 12 der muntwet, de koers, waartegen de in te melden vreemde zilveren muntspecien, mits die gaaf en ongeschonden zijn, in 's lands kassen in Nederlandsch Indië in betaling worden aangenomen, is bepaald als volgt: de Spaansche mat of pelaar-mat tegen f 2.50; de Mexicaansche dollar f 2.55, en het Fransche vijf-franc-stuk f 2.35.

Gravenhage, 18 Februarij.
J. J. M. heeft den heer A. G. O. van den Bosch tot Nederlandschen konsul te Nieuw-Orleans, en voor de Staten Louisiana en Mississipi.

De heer J. P. Vos, te Delfzijl, is erkend als vice-consul van Denemarken voor de provincie Groningen.

Z. M. heeft 1° eervol ontslag verleend, bij de diensdoende schutterijen te Arnhem, aan A. J. D. C. Balck, als kapit.; te Dordrecht, aan H. de Jongh, als kapit.; te Delft, aan J. C. Perk, als kapit. en A. Hogersdijk, als 1sten luit.; te Delft, haven, aan dr. L. A. Bruijn, als officier van gezondheid der 3e kl.; te Leijden, aan E. J. Kuhl, als 2den luit.; te Hoorn, aan A. J. Ziegeler, als 2den luit.; te Arnhem, aan A. de Runk, als 2den luit.; te Dordrecht, aan G. van der Sande, als 2den luit.; te Schiedam, aan J. J. Otterdijk, als 1sten

luit; te Groningen, aan mr. C. B. Wichers, als 2den luit.; 2°. benoemd: te Hertogenbosch, tot kapit. J. N. Winter; tot 1sten luit. A. P. J. Arkesteijn; te Arnhem, tot kap. J. M. J. Engelberts; tot 1sten luit. L. Nijhoff; tot 2de luits. J. W. Swaan en mr. P. C. Bijleveld; te Dordrecht, tot kapit. A. J. Verbeek van der Sande; tot 1sten luit. G. Vriensdorp; tot 2den luit. P. C. de Groot; te Delfshaven, tot officier van gezondheid der 3de kl. J. Thomee; te Leiden, tot 2de luits. S. H. Rinkes, C. R. E. van Rijkevorsel en H. van Hall; te Schiedam, tot 1sten luit. W. J. J. Nolet; tot 2den luit. A. Rijbende; te Hoorn, tot 2den luit. N. A. Carbasius; te Amsterdam, tot kapit. mr. W. Mijderman Loofs, J. H. Warmeris en R. H. Viervant, tot 1sten luit. adjud. J. J. Swemmer, tot 1ste luit. W. O. Kerkhoven, H. M. Gildemeester, A. Meijer Cluwin, H. J. Geerling, mr. W. Rahusen, J. den Tex Boudt, J. H. Fock, jhr. L. Rusgers van Rozenburg, mr. C. R. H. van Lelijveld en P. W. van Marselis Hartstink; tot 2de luits. W. A. Niz, O. C. Stricker, E. J. L. Koch, W. van Oosterwijk Bruijn, M. N. de Pre, jhr. mr. F. J. G. Schimmelpenninck, A. F. Beling, mr. J. P. Ploos van Amstel en A. Kalf; te Leeuwarden, tot 2den luit., mr. C. S. Sixma van Heemstra; te Groningen, tot 2den luit. jhr. mr. C. de Marees van Swinderen.

Z. M. heeft aan Th. J. van Everdingen, op verzoek, verleend eedvol bevel als notaris te Tiel, en benoemd tot notaris te Tiel. J. M. F. van Everdingen, eedvol-notaris aldaar.

Z. M. heeft den heer D. van der Kellen, eerste stempelsijder bij 's Rijks Munt, aangewezen als de ambtenaar, die gedurende de tijdelijke verandering van den heer H. C. van Setten, essayeur bij het hoofdbestuur van het muntwezen en leeraar in 'de essaykunde, in den jare 1855, in geval van afwezigheid van een der leden van het muntcollege, en bij de behandeling der onderwerpen vermeldt in artt. 3, 7 en 10 der wet van 1 Junij 1850 (Staatsblad n°. 25), de plaats van den afwezige zal vervullen.

Er is heden niets nader bekend geworden ten aanzien van het plan van Keizer Napoleon, naar de Krim. Echter wat meer twijfel omtrent de verwezenlijking.

Wat de ondertekening van het bijzonder verdrag tusschen Pruisen en de Westersche mogendheden betreft bevindt men zich op hetzelfde standpunt van gister d. i. alle berigten uit Parijs beschouwen het tot stand komen van overeenstemming deswege als genoegzaam zeker.

Te Weenen wordt door sommigen hetwijfeld, dat Oostenrijk zijne toestemming zou geschonken hebben aan het bijzonder verdrag tusschen Pruisen en de Westersche mogendheden zonder hare deelneming.

De Engelsche bladen beschouwen de debatten, waartoe de motie van den heer van Roebuck aanleiding kunnen geven als zeer gevaarlijk voor het bestaan van het kabinet Palmerston of, wat erger is, dat zij tot eene ontbinding zullen leiden.

De heer Roebuck schijnt niet geneigd om af te zien van de enquête, welke hij heeft voorgesteld. Hij heeft zelfs de namen ongegeven van de personen, waaruit hij verlangt dat de commissie zal zijn zamengesteld. Onder elf dezer leden zijn er acht, die bij de laatste discussie tegen de regering gestemd hebben, hetgeen niet weinig geschikt is om het kabinet tot weerstand tegen dien maatregel aan te sporen.

Men is algemeen van gevoelen, dat in den tegenwoordigen stand van zaken en bij de verdeling der partijen onderling aan Lord Palmerston in geval van nederlaag niets anders overblijft dan tot onthinding zijne toevlugt te nemen; maar het is niet te ontkennen dat een beroep op het volk in de tegenwoordige omstandigheden zeer gevaarlijk is. Het zou dan niet meer of minder gelden dan de vraag: vrede of oorlog?

Wat zal er dan worden van de onderhandelingen, die weltra zullen geopend worden. De toestand van Engeland is dus zeer hachelijk.

Kameha Meha III Koning der Sandwichs-eilanden is den 15 December overleden en zijn zoon prins Leholchi is onmiddellijk tot zijn opvolger geproclameerd.

H. M. de Koningin vergezeld van eenige hofdames en kamersheeren, heeft gisteren, toen de weezen in het Luthersche Weeshuis aan tafel gezeten waren, het gesticht met H. M. tegenwoordigheid vereerd. De Koningin werd door heeren regenten ontvangen en op het bepaald verzoek van H. M. werd H. M. door al de zalen rondgeleid. Zij onderhield zich aller minzaamst met de weezen en gonden van dagen. Door de weezen werden eenige toepasselijke dichtregelen aangeheven. H. M. verliet zeer voldaan het gesticht. Haar bezoek zal nog lang in aangename herinnering bij de weezen blijven.

H. M. de Koningin, benevens H. H. K. H. Prins en prinses Frederik, hebben een groot aantal biljetten genomen voor de voordragt van de Rederijkers, ten behoeve van den arbeid van minvermogenenden in het duin. Die voordragt zal Donderdag-plaats hebben.

Onder de menigte, die zich gisteren op den hofvijver met schaatsenrijden vermaakte, merkte men op Z. K. H. de prins van Oranje, vergezeld van H. M. gouverneur Jhr. Casembroot.

Het diner en gala, dat gisteren bij gelegenheid van den verjaardag van Z. M. den Koning, door den minister van Buitenlandsche Zaken, den heer van Hall werd gegeven, was zeer prachtig en werd door de leden van het corps diplomatique bijgewoond; alsmede door den heer Commissaris des Konings dezer provincie, den heer militairen gouverneur der residentie, den heer onder-voorzitter van den Raad van State, de beide heeren voorzitters van de Staten-Generaal, den heer burgemeester der residentie en eenige andere genoodigden.

Sedert eenige dagen is alhier in het gebouw van de Teekenakademie geopend de tentoonstelling van de voorwerpen, die uit deze residentie voor de groote tentoonstelling van Parijs bestemd zijn. Men mag de verzameling als zeer belangrijk beschouwen, en allezins geschikt, om de belangstelling op te wekken. Wij mogen de voorstanders van nijverheid in liet bijzonder en het publiek in het algemeen aanmoedigen deze voorwerpen te gaan bezigtigen. De zuivere opbrengst van het entreegeld, 25 centen, is voor de armen bestemd. De ordening van de voorwerpen en de decoratie van de zaal doen aan heeren commissarissen alle eer. Wij hopen op deze tentoonstelling nader terug te komen.

Z. M. de Koning heeft tot kommandeur der Eikenkroon met de ster benoemd den heer E. L. baron van Tuijl van Serooskerken.

Den ijverigen natuuronderzoeker van Java, dr. F. Junghuhn, thans nog te Leiden, viel onlangs de onderscheiding ten deel van een kostbaar geschenk te ontvangen van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, bestaande in eene zeer prachtige gouden snuifdoos met diamanten, voorzien van Hoogstedezelfs portret-medailjon, aan de keerzijde waarvan gegraveerd staat: Aan dr. F. Junghuhn, schrijver van het werk *Java, zijne gedaante enz.* Dit waarlijk vorstelijk geschenk zal den verdienstelijken natuuronderzoeker voorzeker eene aangename belooning zijn voor zijnen zoewel volbragten arbeid, waardoor hij aan zijne tegenwoordige landgenooten de gelegenheid verschaft heeft, grondig bekend te worden met de natuurvoortbrengselen enz. van deze voor Nederland zoo onschatbare kolonie.

(N. R. Cl.)

Bij den Minister van Finantien is ontvangen eene som van negen en zestig gulden twee en een halve cent, door een onbekende onder het postmerk Maastricht, in verschillen de waarden, ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden

Men verneemt dat Zr. Ms. stoomschip *Sindore*, kommandant kap. luit. ter zee van Wachendorf van Rijn, niet zooda als het plan scheen te zijn, eene bestemming naar Oost-Indie zal erlangen, maar naar men vermoedt voorloopig voor binnenlandsche dienst zal worden gebruikt. Dit stoomschip zou de haringvloot hegelaaden in plaats van den *Cycloop*.

Op verzoek nemen wij het volgende over uit de *Drentsche Courant*:

Een veroordeelde door het Gerechtshof van Drenthe veroorlooft zich de navolgende vragen, naar aanleiding dat sedert den 8sten December 1853 de post van Griffier bij genoemd Hof vacant is, en wordt waargenomen door den Commies-Griffier, welke de zoon is van den Vice-President bij dat Hof.

Hij gaat stilzwijgend voorbij de stiefmoederlijke behandeling der Provincie Drenthe, van haar de Aardbevingen onthouden, welke er behooren te zijn (zie *Prov. Dr. Cl.* no. 10 van 1855), zooda als het ongerief, hetwelk in dezen aan de belanghebbenden wordt veroorzaakt, die tegenwoordig ter griffie herhaaldelijk op eene gesloten deur kunnen aankloppen, voor en aleeer toegang tot dezelve te verkrijgen.

Is het schending van de wet, wanneer men hare werking belet, door posten onvervuld te laten? Zoo ja.

Is het dan niet te meer te veroorleelen bij een departement, dat regt en wet moet handhaven?

Hebben de bepalingen der wet bedoelingen.

Zoo ja. Welken waarborg hebben dan zij, die in handen der regterlijke magt vallen, voor hun goed regt, indien die bepalingen niet worden nagekomen, of hebben de woorden van art. 10 der wet op de regterlijke organisatie alleen betrekking tot de titulatuur, en niet tot de uitoefening der daarbij genoemde betrekkingen?

Is het rond en eerlijk gehandelt, aan de letter te blijven hangen, als men weet, dat de bedoeling een geheel andere strekking heeft? Welke leeringen bieden zulke handelingen den volke aan?

Zijn de arresten van het Gerechtshof van Drenthe aan het slaan van welke de Vice-President deel neemt, wettig bij den tegenwoordigen stand van zaken?

Is dit aan de volksvertegenwoordigers van Drenthe in de Staten-Generaal onbekend?

Wat hebben zij gedaan, om deze ongrondwettige handelingen van den Minister van Justitie te doen ophouden.

+ **Zijbekarspel**, 19 Februarij. In de laatste strenge koude, die wij thans ondervonden, vond een ongelukkige den dood op zijne armoedige legerstede door gebrek aan dekfel en verwarming. Naar men verneemt heeft dit ongelukkig toeval, mede door hetzelfde gebrek, ook plaats gevonden met twee personen te Medemblik.

Per Telegraaf.

Londen, 20 Januarij. In de zitting van het Lagerhuis op gisteren heeft de heer Layard het aristocratische stelsel der regering aangevallen. Lord Palmerston heeft het kabinet verdedigd, en verklaard, dat hij een beroep zal doen op het oordeel der natie, indien het onmiddellijk gevaar van het bestaan des kabinetts als geweken kan worden beschouwd.

Londen, 20 Febr. De regering zal waarschijnlijk eene schikking aangaan omtrent de motie van den heer Roebuck, door die aanstaanden Donderdag in het Lagerhuis niet in stemming te doen brengen.

Brussel, 20 Febr. Heden is in zijn geheel beken.

geworden het manifest van keizer Nicolaas; het komt op geveer op het volgende neder.

Onze getrouwe en beminde onderdanen weten, hoe zeer wij gewenscht hebben, zonder de toevlugt te nemen tot de wapens, zonder verder bloedvergieten, te komen tot liet doel, hetgeen wij ons stamvastig hebben voorgesteld, namelijk de handhaving der regten van onze loofgenooten en van alle Christenen in het Oosten. Deze onze begeerte kennen allen, die met onpartijdigheid den fout der gebeurtenissen hebben gevolgd; de onveranderlijke strekking van al onze handelingen. Wij zijn altijd geweest en zullen altijd blijven vreemd aan eenig ander doel; ons oog is alleen gericht op de zaak des geloofs en van het geloof weten. Alsnog getrouw aan deze grondbeginselen hebben wij onze toestemming verleend tot het openen van onderhandelingen met de Westersche mogendheden, die met de Porte een vijandig verbond tegen ons hebben gesloten. Wij meenen, naar onze begrippen van billijkheid, van hare zijde dezelfde opregtheid, dezelfde belangeloosheid van bedoelingen te mogen verwachten en hebben dan ook de hoop niet opgegeven om tot herstel van den zo zeer gewenschten vrede te geraken, zoo kostbaar voor de geheele Christenheid. Desniettemin zijn wij, met het oog op de voorbereidselen tot onze bestrijding, die in weerwil van de reeds begonnen onderhandelingen bijna dagelijks op grootere schaal worden voortgezet, genoodzaakt te denken aan de vermeertering van die middelen, welke God ons ter verdediging van ons vaderland heeft gegeven ten einde alzoo een hechten slaghoorn te stellen tegen die vijandige pogingen en plannen, waardoor de veiligheid en de grootheid des Russischen rijks bedreigd worden. Den eersten van deze pligten vervullen wij onder aanroeping van den bijstand des Allerhoogsten, en in volkomen geloof aan Zijne gunst en vol vertrouwen op de toegene genheid van onze beminde onderdanen; bezielt door hetzelfde gevoel van gehechtheid aan ons geloof, aan onze orthodoxe kerk en het dierbaar vaderland, rigten wij deze nieuwe oproeping tot alle klassen onzer onderdanen, bevelende: dat zal worden overgegaan tot de formering eener algemeene milizie van het keizerrijk.

Meer dan eenmaal werd Rusland ernstig bedreigd, maar altijd is het behouden gebleven door zijn nederig geloof aan de Voorzienigheid en aan den hechten en onverbreekbaren band, die den monarch met zijne onderdanen verbindt. Dat God, die de harten doorgrondt, onze zuiver bedroelingen zegene en ons zijnen bijstand verleene.

St. Petersburg, 29 Januarij 1855.

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.
9e LIJST. 5e KLASSE.
Uitgekomen hooge prijzen:
No. 17712 f 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM 20 Februarij 1855.		Rusland.	
Nederland. Pct.			
Ned. W. Schuld. 2 1/2	60 7/16 1/2 7/16		
Dito Certificat. 3	72	Hope 1798/1816 5	100 1/2
Dito Dito .. 4	89 7/16 7/16 7/16	Dito 1828/1829 5	99 1/2
O. I. Leening .. 4		Cert. 1831/1833 5	82
Amorf. Syndic. 3 1/2		Dito Dito 4 1/2	
Hand. Maats. .. 4 1/2		Dito Hope .. 4	
		Dito Stieglitz .. 4	
		Dito dito 5e Ser. 5	
		Dito 1854 .. 5	81 1/2
		Inschr. Assig. 6	
		Certific. dito. 6	
		Polen.	
		Obligatiën .. 4	
		Oostenrijk.	
		Metalliek .. 5	61 1/2
		Dito bet. Amst. 5	72 1/2
		Dito Nation. 5	63 1/2
		Dito 1847 .. 2 1/2	80 1/2
		Dito 1851/1852 2 1/2	80 1/2

Mexic. te Londen, 3 pCt. 19 1/2; 20 1/2; Dito op paa'd, 19 1/2; 20 1/2.

Van Holl. fondsen waren Integr. meer aangeboden, de over iets vaster. In buitenlandsche effecten was de markt over geheel zeer onbeduidend.

FRANKFORT, 19 Febr. Metalliek, 5 pCt. 63 1/2; 1-pCt. 17 1/2; Spanje binnenl. 3 pCt. 30 1/2; Wissel op den 117 1/2; Dito Parijs 93.

LONDEN, Maandag 19 Februarij. Consols op t. 91 1/2; N. Mexic. 3 pCt. 20 1/2; Peru N. 4 1/2 pCt. 69 1/2; Ecuador 3 1/2; Gren. Uitg. 5 1/2; Sardine 5 pCt. Spanje 1 pCt. 17 1/2; 17 1/2; dito 8-pCt. buit. 36 1/2; Certific. 4 1/2; 4 1/2; dito Passive 4 1/2; 4 1/2; 4 1/2; 4 1/2; 4 1/2 pCt. 88, 88; dito 5 pCt. 99 1/2; Holl. 4 pCt. 92 1/2; dito 2 1/2 pCt. 61 1/2, 61 1/2; Turksche leening 75 1/2.

PARIS, Maandag 19 Februarij. Fr. 4 1/2 pCt. 94 1/2; 3 pCt. 65.75; Sp. binn. 3 pCt. 30 1/2; dito 1 pCt. 110.

WEENEN, Maandag 19 Februarij. N. Metall. Leen. 107 1/2; Nat. Leen. 85 1/2; Bankactien 1004; Lq. 100; Zilver 27 1/2; Wissel op Londen 12.27; dito op 150.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., t's Grave.